

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Pentru aprobarea Avizului asupra proiectului de lege
privind modificarea Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege
privind modificarea Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul muncii
și protecției sociale

Marcel Spatari

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

AVIZ
asupra proiectului de lege privind
modificarea Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social

Guvernul a examinat proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social, elaborat de către domnul Dan Perciun, deputatul în Parlamentul Republicii Moldova, în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu asistența Băncii Mondiale, și înaintat cu titlu de inițiativă legislativă nr. 118 din 4 aprilie 2022 și comunică următoarele.

Proiectul înaintat prevede:

- stimularea angajării persoanelor apte de muncă, care intră în componența familiilor beneficiare de ajutor social, capabili să muncească, prin reducerea graduală a cuantumului ajutorului social și limitarea duratei aflării acestora în program;

- creșterea numărului familiilor cu copii incluse în program, prin majorarea venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil și a plafonului de eligibilitate a veniturilor pentru salariații cu copii;

- includerea zilierilor în program și încurajarea acestora să activeze legal, prin oferirea dreptului de a beneficia de ajutor social lucrătorilor în agricultură și ignorarea veniturilor acestora la stabilirea dreptului la ajutorul social;

- ajustarea parametrilor anchetei sociale la realitățile contemporane.

În scopul îmbunătățirii actului normativ elaborat se propune operarea următoarelor modificări:

1. Pe plan redacțional proiectul necesită a fi revizuit în raport cu normele de tehnică legislativă și a cerințelor de calitate a actului normativ.

De asemenea, proiectul de lege prevede utilizarea termenului „scară de echivalență”. Astfel, întru respectarea prevederilor art. 54, alin. (5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, care dispune că dacă o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme, se consideră judicioasă definirea termenului în cauză în art.3 „Noțiuni de bază” din Legea nr.133/2008 cu privire la ajutorul social.

2. La Art. I din proiect:

- 1) la punctul 1:

- litera c) de exclus, deoarece norma propusă va crea dependența beneficiarilor de ajutor social de programele de asistență socială pe un termen mai îndelungat, persoanele apte de muncă fiind excluse din procesul de participare activă în piața muncii, ce, la rândul său, în viitor va duce la lipsa contribuțiilor de asigurări sociale și stagiului necesar pentru a-și asigura dreptul la o pensie decentă;

la lit. d), litera e) al alineatului (1) al art. 5 din Legea nr. 133/2008 se propune de expus în următoarea redacție:

„e) îngrijesc un membru/membri ai familiei care necesită îngrijire din partea unei terțe persoane în condițiile stabilite de Guvern;”

La art. 5, alineatul (1), lit. g) *a activat în calitate de zilier conform condițiilor stabilite de Guvern* considerăm că măsura dată nu va avea efectul scontat fără o reformă a sistemului de asigurare socială a zilierilor. Remarcăm că pentru implementarea normei de la lit. g) în redacția propusă în proiectul de lege este necesară evidența zilierilor, care în acest moment nu este pe deplin implementată.

lit. e) se propune de expus în următoarea redacție:

„e) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) persoana care necesită îngrijire din partea unei terțe persoane legate de starea sănătății acesteia documentului confirmativ eliberat de către instituția medico-sanitară publică, care nu face parte din categoriile specificate la literele a)-f).”;

Suplimentar se propune de completat pct. 1 al Art. I din proiect cu un alineat cu următorul cuprins:

„la alineatul (1¹) textul „art. 20” se substituie cu textul „art. 26”.”,

pentru a aduce normele vizate în concordanță cu normele Codului civil republicat.

2) la punctul 2 se propune completarea Articolului 6 din Legea nr. 133/2008 cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care un membru/membri adulți ai familiei beneficiare de ajutor social s-a/s-au încadrat în câmpul muncii, dreptul la ajutor social poate fi stabilit în continuare pentru o perioadă determinată, cuantumul, condițiile și modul de acordare fiind stabilite de Guvern.

(5) Partea din cuantumul ajutorului social datorată prezenței copiilor într-o familie poate fi calculată și plătită separat, condițiile, modul de acordare și modul de utilizare a acestei părți a ajutorului social fiind stabilite de Guvern.”.

Conform datelor operative din Sistemul Informațional Automatizat „Asistența Socială”, în anul 2021 se observă o diminuare a numărului de familii defavorizate beneficiare de ajutor social care au declarat în componența sa membri de familie cu statut ocupațional *angajat*, de la 3303 familii în ianuarie 2021 la 2500 familii în decembrie 2021, dintre care familii cu copii reprezintă cca 88 % (decembrie 2021) - 2795 familii cu angajați care au și copii (nr. de copii 7471) în ianuarie 2021 și 2201 familii cu angajați care au și copii (nr. de copii 6389) în decembrie 2021.

Reieșind din faptul că proiectul de lege înaintat are drept scop încurajarea încadrării în câmpul muncii a persoanelor apte de muncă se propune și introducerea unor norme ce ar stimula persoanele apte de muncă să nu abandoneze locurile de muncă ocupate chiar și având salarii mici. Deoarece acest lucru are efecte și pentru viitor prin acumularea stagiului necesar de muncă pentru obținerea dreptului la pensie.

Totodată, informăm că legislația în vigoare prevede norme de responsabilizare a șomerilor din cadrul familiilor beneficiare de ajutor social, și anume conform articolului 12 din Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social, în cazul în care șomerul înregistrat la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă a refuzat un loc de muncă sau serviciile de stimulare a ocupării forței de muncă ori participarea la lucrările publice oferite de agenții, sau a refuzat în mod repetat prestarea unor activități de interes comunitar, dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului încetează din luna în care s-a produs situația specificată, iar familia nu are dreptul la depunerea unei cereri de acordare a ajutorului social pe o perioadă de 3 luni consecutive din luna stopării dreptului la ajutor social/ajutor pentru perioada rece a anului.

Astfel, conform datelor operative din Sistemul Informațional Automatizat „Asistența Socială”, în anul 2021 se observă o diminuare a numărului de familii defavorizate beneficiare de ajutor social care au declarat în componența sa membri de familie cu statut ocupațional *șomer*, de la 11202 familii în ianuarie 2021 la 7965 familii în decembrie 2021, dintre care familii cu copii reprezintă peste 52% (decembrie 2021) - 6092 familii cu șomeri care au și copii (nr. de copii 13907) în ianuarie 2021 și 4184 familii cu șomeri care au și copii (nr. de copii 9888) în decembrie 2021.

3) la punctul 3:

la litera b) a doua propoziție de la alineatul (2) al articolului 7 din Legea nr. 133/2008 se va exclude, luând în considerare că prestațiile acordate prin Programul de ajutor social sunt prestații de asistență socială și nu reprezintă drepturi asigurate (cum ar fi salariul, diferite tipuri de pensii, indemnizații pentru copii, etc.), care se acordă datorită contribuțiilor persoanelor în bugetul de asigurări sociale. De menționat că scopul proiectului este de a motiva persoanele apte de muncă de a se încadra în câmpul muncii. Astfel, se consideră inoportun de a reglementa norme ce ar duce la atractivitatea acestei prestații față de un salariu, chiar și mic, și anume utilizarea raportării la minimul de existență a cuantumului venitului lunar minim garantat. Totodată, menționăm că Programul de ajutor social nu este unica măsură de asistență socială acordată familiilor aflate în dificultate, este doar o măsură temporară de suport din partea statului pentru familiile aflate în dificultate pentru a depăși aceste situații.

4) la punctul 4 textul, cu care se propune de completat alineatul (4) al articolului 9 din Legea nr. 133/2008, se propune de a fi exclus, deoarece dreptul la ajutor social/ajutor pentru perioada rece a anului se revaluează lunar în baza evaluării veniturilor familiei obținute în luna precedentă. Astfel, norma propusă creează ambiguități în redacția propusă și contravine mecanismului de stabilire a dreptului la ajutor social/ajutor pentru perioada rece a anului. Totodată, aceasta va duce la stabilirea unor plăți necuvenite, pe care familia defavorizată va trebui să le restituie.

5) la punctul 5 normele urmează a fi revizuite prin prisma faptului că în baza unei cereri pentru acordarea ajutorului social se stabilește dreptul la ajutor social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului.

Totodată, normele expuse la articolul 9¹ dublează în mare parte mecanismul existent.

6) punctul 6 se propune de completat cu un alineat cu următorul cuprins:

„la alineatul (1) al articolului 12 litera e) va avea următorul cuprins:

„e) șomerul înregistrat la subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă a refuzat neîntemeiat un loc de muncă corespunzător sau a refuzat neîntemeiat participarea la una dintre măsurile active de ocupare a forței de muncă oferite de subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă la care este înregistrat sau a refuzat în mod repetat prestarea unor activități de interes comunitar ori a refuzat semnarea Acordului de prestare a activităților de interes comunitar.”.

Propunerea data vine în scopul armonizării acestei norme cu prevederile articolului 22 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.

În prezent norma prevede că în cazul în care șomerul din cadrul familiei beneficiare de ajutor social/ajutor pentru perioada rece a anului va refuza un loc de muncă (indiferent de faptul corespunzător sau necorespunzător cu alte cuvinte întemeiat sau neîntemeiat) dreptul la ajutor social/ajutor pentru perioada rece a anului se stopează.

3. La Art. II din proiect:

Se propune de a revizui data intrării în vigoare a prezentei legi, luând în considerare data aplicării venitului lunar minim garantat stabilit pentru adulți și pentru copii, precum și necesitatea elaborării mecanismului de implementare a noilor reglementări propuse prin prezentul proiect de lege.

La alineatul (2) textul „2 luni” se substituie cu textul „6 luni”, luând în considerare că urmează a fi efectuate și ajustările necesare în Sistemul Informațional Automatizat „Asistență Socială”.

Alineatul (3) se propune de exclus, deoarece și până la 1 noiembrie 2022, toate cererile se revizuie în cazul în care apar modificări în datele declarate în cererea pentru acordarea dreptului la ajutor social, beneficiarul fiind obligat să declare orice modificare intervenită, ce influențează cuantumul sau dreptul la ajutor social și/sau dreptul la ajutor pentru perioada rece a anului.

4. Suplimentar, în capitolul „Fundamentarea economico-financiară” din nota informativă, nu sunt indicate costurile (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ, precum și sursa de finanțare a acestora. În același timp, în notă este prevăzut faptul că executarea bugetului alocat pentru ajutorul social pe anul 2022 oferă rezerve semnificative pentru extinderea parametrilor programului.

În acest sens, este oportun ca, nota informativă să fie completă cu costuri concrete ce reies din implementarea noilor prevederi atât pentru anul 2022, cât și

pe termen mediu, precum și costul rezervelor/economiilor identificate care nu vor fi valorificate până la finele anului curent.

În contextul celor menționate mai sus, prezentul proiect de lege se susține, cu condiția revizuirii proiectului în conformitate cu propunerile înaintate.